

Censuur

Frans Matser – publicist*

In lang vervlogen tijden was ik artillerist. Een mooie tijd. En waarschijnlijk omdat ik zo af en toe een stukje in dit blad schrijf, werd ik enige tijd geleden benaderd door iemand uit het bestuur van de officiersvereniging van de artillerie. Of ik misschien een vaste column kon schrijven voor hun verenigingsperiodiek en misschien ook nog een blog voor hun nieuwe website? Na enige dagen bedenktijd besloot ik, overmand door nostalgische gevoelens, ja te zeggen. Maar niet zonder meer. Ten eerste wilde ik een (kleine) vergoeding en ten tweede geen gezeur van een redactie die me wil censureren bij ieder wissewasje. Ik schrijf geen *his master's voice* verhalen, zoals in de meeste verenigingsperiodieken, waar op elke bladzijde de voorzitter en zijn zegenrijke werken twee maal worden geprezen. Een eindredacteur die even naar de punten en komma's kijkt is prima, maar daar loopt de grens. Ik probeer met een column tot denken aan te zetten, soms zelfs een beetje te provoceren. Je kunt immers geen omelet bakken zonder eieren te breken.

Het werd daarna een tijdje stil op het vuursteunnet. Toen kwam het antwoord. Betaling voor artikelen is onbespreekbaar, zelfs als het geld naar een goed doel gaat, zoals al mijn schrijfinkomsten. Nou, dan niet dus. Maar omdat ik ondertussen al een column klaar had, besloot ik deze gratis en voor niets aan het blad cadeau te doen. Als aardigheidje. *For old times' sake*, zullen we maar zeggen. Het bleef een weekje stil aan de andere kant, maar toen kwam iemand van de redactie op het net. Leuke column hoor, maar...: *'De alinea over de*

besluitvorming door twee driesterren-artilleriegeneraals geeft niet helemaal het juiste beeld. Iedereen heeft het afschaffen van de tank al lang zien aankomen en cavaleristen zoals generaal X (censuur) en generaal Y (censuur) hebben hun uiterste best gedaan om dit te voorkomen. Het gestelde door jou in de betreffende alinea doet m.i. geen recht aan beide artilleriegeneraals en kan zo niet worden gepubliceerd'. En waar gaat het dan over? Oordeelt u zelf over wat de artilleristen niet mogen lezen.

De Artillerie is dood! Leve de Artillerie?

Toen ik in 1980 van de KMA kwam, mocht ik kiezen uit elf artillerieafdelingen. Ja, u leest het goed: elf! Ik schrijf dit niet op uit nostalgische overwegingen. De Warschaupactdivisies waar we deze kanonnen op konden richten zijn er niet meer, dus zijn al die vuurmonden ook niet meer nodig. Dat is voorbij en komt hopelijk niet meer terug. Ja, u leest het goed: hopelijk, want als dat wel zo zou zijn, dan is er wat ernstig misgegaan met de veiligheidssituatie in de wereld. En dat wilt u toch ook niet? En als je het aantal tanks dat we de afgelopen tientallen jaren bij de landmacht hadden in een statistisch programma stopt en uitzet tegen de tijd, dan is de prognose voor 2015: nul. Dat is dus uitgekomen. Hetzelfde geldt overigens voor de kanonnen van de artillerie! Het ziet er naar uit dat we 2015 gaan halen met één afdeling. Maar wat gebeurt daarna bij de volgende bezuinigingsronden? Artillerie of genie? Artillerie of infanterie? U mag het zeggen. Hoe essentieel is de Pantserhouwitser voor ons optreden? Wie zegt daar: 'Net zo essentieel als de Leopard?'

Nee, hoor ik u zeggen. Artillerie blijft altijd nodig, verbonden wapen, vuursteun bij dag

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van Frans Matser en luitenant-kolonel der Mariniers Marc Houben.

en nacht, rijke traditie, Napoleon. Ik zeg dan: 'Denk aan de cavalerie en wordt wakker!' Ik hoorde laatst iemand beweren dat in 2011 de keus om de tanks op te doeken gemaakt was door de twee belangrijkste officieren binnen de landmacht: Commandant Landstrijdkrachten en zijn hoogste operationele adviseur, Commandant 1 (GE/NL) Korps. Alle twee driesterren-generaals. Alle twee in 2011 artillerieofficier. Daar staat aan de kant van de cavalerie niet veel gewicht tegenover. Zou die keuze ook zo uitgevallen zijn als beide belangrijkste spelers een zwarte baret hadden gedragen? Ik heb geen idee. U mag het zeggen. Feit: over een paar jaar is er bij dit keuzeproces geen enkele artillierist meer betrokken. Wilt u afwachten hoe deze keuze dan zal uitvallen? Begrijp mij goed. Ik weet niets van het keuzeproces dat tot de ondergang van de tanks heeft geleid. Het is vast heel transparant gegaan. En dat het pijnlijk, ja, misschien zelfs traumatisch is geweest voor de top van de landmacht lijkt me evident. Je werkt dertig jaar aan een fantastische organisatie. Verbonden wapens. En als die er dan staat moet je hem afbreken. Een triatleet die jaren traint voor de Olympische Spelen en dan mag kiezen of hij een arm of een been wil laten amputeren. Maar als je van oorsprong uit het hardlopen komt kies je eerder voor een arm en een zwemmer misschien toch voor een been? Een onkiese vergelijking zegt u. En u heeft gelijk. Maar waar het om gaat is dat de overlevingskans van de Pantserhouwitser in de komende jaren vanuit besluitvormingsperspectief niet zal toenemen.

De artillerie lijkt daarmee een ten dode opgeschreven wapen. De artillieristen moeten dus nadenken over wat ze willen. De verbindingdienst is een aardig voorbeeld. Vroeger bedien-

den ze seinlampen, morsesleutels, radio's en telefoons, maar dat kan nu iedereen zelf. Dus hebben ze zich op de ICT gestort. De *cyber warfare* zal hen geen windeieren leggen. Waar moet de artillerie zich op toeleggen? Toch maar de mortiristen van Defensie worden? Of *Forward Air Controller*? Ik weet het niet. U wel? Enfin, u begrijpt het wel. Het is tijd om de artillerie te vernieuwen. De Artillerie is dood! Leve de Artillerie?

Niet publiceerbaar, deze poging de artillieristen een beetje wakker te schudden!

Schokkend hè? Niet publiceerbaar, deze poging de artillieristen een beetje wakker te schudden! Los van het feit dat het commentaar van de redacteur mijn 'suggestie' feitelijk bevestigt... Als militair zouden we toch een zekere mate van onverschrokkenheid moeten hebben. Op het niveau van soldaat, onderofficier en subaltern officier heeft menig collega in de laatste jaren bij operationele inzet zelfs grote moed getoond. Het is verbazingwekkend hoe sommige (ex)militairen op hoofd- en opper-officierniveau vooral erg bang zijn voor... Ja, voor wat eigenlijk? Weet u het? ■